

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

D[omi]nica sexta post trinitatis. II Sermo. XCV

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

actionis impediunt. Idcirco non homini
bus plerūq; sed etiam calamis irascimur
scribendo et eos confringimus et collidi-
mus. et alcatores casseres. et pictores pin-
fulas. et quilibet illud ex quo se difficul-
tem facti arbitrat. Et huius autem ire as-
siduitate dicunt medici fel crescere. ex cui-
cremento facile homo etiā sine omni causa
irascitur. Dec ille. Et hanc dicit Augusti-
nus in sermone. viij. ad heremitas irā hu-
manā. quia humanū est turbari et irasci.
Et irā incurere bonorū et malorū condi-
tio est cōmunis. sed in ira perseverare vel
odio dyabolicū est. Secundū genus ire ē
quod extrinsecus in verbū vel opus pro-
rūpit sicut Henricū ubi supra. Vel est ve-
hemens inflāmatiō cordis. ex qua quādo
q; facies inflāmat. sicut Hugonē. Aliquan-
do etiā gestus et mores mobilitate quādā
notabili agitant. et qua interioris animi
cōmotio demonstrat. ut sternutatio nariū
pallor. rubor. vultus. depressio palpebra-
rū. tremor labiorū. et inquietudo toti-
corporis. Aliquando per verba erūpit in cla-
mores vel in cōiicia. contumelias. maledi-
ctiones. et minas. et periuria. et blasphemias.
Aliquando q̄si febris concutit corpus
q̄si frenesis mentes in furore vertit. Aliquā
manus leuat ad ledendū aliū. Aliquando
semetipm. ita ut sibi quādoq; inimicatur.
et ea que parauerat abiciat et destruat. Ali-
quando non sinit audire que dei sunt et si-
bi vitia. ut cibum. et huiusmodi. et multa
alia ira operat. pacē cordis turbat. ratio-
nē obnubilat. et memoriā confundit. et si-
cut fumus homines de domo expellit. ita
ira spiritū sanctū. qui tantūmodo sup quie-
tum requiescere querit. de cordis habita-
culo excludit. Dec Hugo. Tertiū genus
sicut Henricū est perniciosum. quia non ut
illa duo ad horam digeritur. sed p plures
dies et tempora diutius reseruat. Et hec
sicut Hugonē est diuturna commotio q̄ ali-
quādo rancore fouet. Hanc Augustinus
vocat sup ps. liij. odium. quod sequit ex
inueterata ira. Unde ira est quasi festuca.
sed odium trabes. qd tunc fit quando iusti
dolorz admixta dulcedo diutius eā i vase
detinet donec totū acefeat. vasq; corrup-
pat. ut Augustinus dicit ad Dyoscor. De
istis generib; quidā habent primū. qdam
secundū. qdam tertium. Et isti sunt pessimi

sicut Hugonē. Quāvis autē prima species
non sit interdū ita nocua et culpabilis. q̄
ut frequēter est venialis. tū est cū aliis dua-
bus fugienda. q̄ est periculosa. Est autē
ira sic culpabilis periculosa homini et tri-
bus. Primo. quia facit iniuriā deo. proxi-
mo. et proprio subiecto. Subtrahit em effe-
ctū deo sue potentie. proximo affectū beni-
uolentie debite. et proprio subiecto aspectum
rationis et intelligentie. Primo em contu-
nit deo ratione potentie. culpas iudiciali-
ter vindicare. bonos spūaliter inhabitare.
et eis liberaliter bona sua legare. Sed cō-
tra ista iniuriat deo iracundus in omni-
bus. Primo aufert a deo vindictā. q̄a ira est
ordinatus appetitus vindicte. Et deus di-
cit. Domi vindiā. et ego retribuā. Roma-
noz. xij. Et Deutro. xxxij. Hec est vindiā
et ego retribuā. Deus em duo sibi retribu-
uit. gloriā et vindictā. Alterū aufert super-
bus. alioz aufert iracundus. Isaie. xlvj.
Gloriam meā alteri non dabo. Secundo
iracundus deo iniuriat. q̄a expellit eum a
quiete sue habitationis. Unde in psalmo
In pace factus est locus eius. Ira autem
turbat pacem et destruit. Prouerbior. xvj.
Vir iracundus prouocat rixas. Domū q̄
tota die moueret et tremeret nullas mag-
nus dominū libenter inhabitaret. Terno
deus iniuriat impediendo ne legatū dei ita
re possit. Legauit em deus pacē hominib;
Johannis. xij. Pacem meā do vobis. pa-
cem meā relinquo vobis. Et ideo iracu-
ndus tanq; excommunicatus est vitandus.
Prouerbior. xxij. Noli esse amicus homi-
ni iracūdo. neq; ambules cū viro furioso.
Secundo principaliter ira sub-
trahit proximo affectū debite benignolen-
tie. Tenemur em proximi seruare substan-
tiā. famā. et personā. Et contra ista ira com-
pellit ad nocendū proximo. in substantia
depredando. in fama diffamando. in pso-
na cruciādo. Ecclēstia. xxvij. Ira et fu-
ror vtraz execrabilia. Et Ecclēstia. xlvj. Obur-
gatio et ira anichilant substantiam. Dicit
Aristoteles. ij. de animalib; Capio cum
eicit aculeum morit. Et ira est moraliter
iracūdo et appetitū vindicte. Dū em ex-
ercet maliciā suā contra proximi verbo
vel opere. ledendo in substantia. psona vel
fama. prius interficit spiritualiter. sicut
ipm. Job. v. Virum stultū interficit ira

27. Aug. 1042

3. Aug. 1042

Unica sexta post trinitatis

dia. Tertio ira proprio subiecto subtrahit et destruit tria bona. Ira namque destruit honestate corporalis dispositiois. impedit potestate naturalis rationis. et minuit quantitate vitalis durationis. Primo igitur destruit honestate corporalis dispositiois. quantumque persona sit pulchra subvertit oculos. vel genes sunt nimis rubece vel nimis pallide. gestus tremulus. lingua cespitat. et totus homo debonestat. De isto loquitur Seneca ca. ij. et. iij. de ira. Nihil eque profuit iratis. sicut intueri de fornicitate rei seque ire. Nam in ea facies turbarionum ora pulcherrima fedat. toruosis vulgus et tranquillissimis reddit. Inquit decor omnis iratos. Et sequitur. Quale puras ceant. cum ymago tam fedat. Ideo dicit quidam philosophus. quod ideo iras profuit asperit speculuz et ymago repulsa ostendit homini suam de fornicitate. De Seneca. Idem in lib. de ira dicit. Nulla facies terre quantumque agit est ita turpis sic hominis ira flagrans. Narrat fabule quod Minerva aliquando est delectata in musca tibiaz. cuius semel inflaret tibias iuxta quendam fluvium. vidit buccas suas turpiter tumescere statim fistulas suas picit. Minerva est dea sapientie. et sapientes sunt interdum indignationis nature. Eccles. i. In multa sapientia est multa indignatio. Contingit ergo quod aliquis sapiens per motum iracundie quantumque tangitur sed statim sicut sapiens considerat indecentiam sui status et alias sibi cauet. Secundo impedit potestate naturalis rationis. Iuxta illud Lathonis. Ira impedit animum ne possit cernere res. Et ideo dyabolus facit sicut astutus piscator. quod quantumque facit vult decipere pisces. turbat aquam. et tunc est securus quod non poterint puidere resse suam. Eodem modo dyabolus facit in congregatione quantumque premitur turbatores per aliquem iratum in totam congregationem. et tunc ducit eos ad peram et ad malicias excogitandas. sicut sibi placet. et totam congregationem reddit fatuam. Dicit Aristoteles. Topicoz. quod irascibilis non imperat rationem nisi cum fuerit pueris anima hominis. Et ira quantumque pueris fuerit anima. dominat et non quod alias. Dicit autem Aristoteles. j. Elencoz. quod ista est cautela specialis sophiste. ut videlicet pro nocer socium ad iram. quia impedit eum. etc. Iste sophista est dyabolus. Eccles. xxvij. Qui sophistice loquitur odibilis est. Item dicit Aristoteles primo de animalibus. caplo. ij. Quod ista tria coniungunt. ira. insipientia. et

indocilitas. Et ponit exemplum de apro agresti. Et ira est moraliter. Iracundus namque bene docebitur. Et ideo bene dicitur Ecclesiastes. vij. Ne velocis ad irascendum. quia ira in sumo stulti requiescat. Tertio ira minuit quantitate vitalis durationis. Animalia enim excessive colerica sunt naturaliter brevis vite. Sicut maxime patet de cane. Et hoc est quod dicitur Ecclesiastes. xxx. Zelus et iracundia minuent dies. et ante tempus senectam adducunt. Unde antiqui dixerunt iram esse breuem insaniam. sicut Seneca. iij. de ira. Eque enim impotens sui est decoris oblita. Hec est igitur ira precipue cauenda. que iustum canem facit. et quemlibet cum inuadit facit iniustum. Iuxta illud Jacobi. j. Ira enim viri iusticia dei non operatur. Vnde ira merito comparatur cuidam gemme que vocatur onix. cui male proprietates attribuitur in lapidario. capitulo. ij. Ad collum suspensus onix in magicam versus ligat in somno lemures. et tristitia cuncta figurat. multiplicat lites. et commouet vndique rixas. Hec gemma venit de India et de Arabia et nullam bonam virtutem dicitur habere. Et merito designat iracundiam que ad nihil vtile valet. Sed sapere facit lemures. id est dyabolicas ymaginaciones. seu ymagines que irruunt in hominem et turbant cerebrum. et commouent lites et rixas. Proverbioz. xxvij. Braue est satum et onerosa arena. sed ira stulti utroque est grauior. Unde Seneca de ira. iij. assimilat iram pestilentie. Et dicit. Sicut contra pestilentiam nulla bona dispositio valet. ita nec contra iram aliqua compositio morum. Sed tam bonos mores quam malos corrumpit et lacessit. Sed tamen sicut in lapidario dicitur contra maliciam predicte gemme inuenitur virtus alterius que vocatur Sardius. in cuius presentia non potest onix nocere. Doraliter autem ista secunda gemma designat patientiam. Proverb. xv. Responsio mollis frangit iram. Seneca. iij. de ira. Si amicus est qui offendit. fecit quod noluit. Si inimicus. fecit ut debuit. Propter hec danna et pericula ira a sapientibus est fugienda. Nec mirum. Est enim ira sicut febris acuta. quam omnes fugiunt. cuius accidentia sunt quod homo habet continuu calorem et sitim maximam. sicut Constantinus libro. vij. viatici capitulo. de causis. Et isto modo est de iracundo

homine qui ad quodlibet verbum statim calorem suum exurit gestu verbis et vultu. habens sicut maximam vindicandi. et talis incendit omnes vicinos suos pro nichilo. Nec solum quemlibet incendit. sed quod de terius est intorcat. Nam similis est cuidam animali. quod dicitur Abbane. De quo dicit phus. ij. de animalibus. quod est animal magnitudine quasi cervi. quod contra consuetudinem omnium animalium habet fel in aure. Sic iracundus quantumcumque ei mansuete dicatur omnia accipit cum amaritudine. et se amare respondet. Unde ei potest dici illud Actuum. viij. In felle amaritudinis video te esse. Et tunc de primo.

Dixi secundo quod secunda ira est iustorum commendabilis et proficiua. et persequens amplexiabilis et persequenda. Ista ira vocatur ira per zelum. Deest ira de qua dicitur in psalmo Irascimini et nolite peccare. Pro qua sciendum quod iusti et electi in presenti sic imitantur christum presentem eorum in misericordia et pietate et mansuetudine ira etiam in severitate et ira. Christus enim in propriis iniuriis fuit pius et mansuetus. sed in dei iniuriis fuit multum severus et quasi iratus. Sicut patet de ipso quando de diabolo ipsum temptantem et sibi iniuriantem in propria persona non increpavit. Quando autem venit ad dei iniuriam. scilicet cum se fecit adorari. ipsum seriose repulit dicens. Vade sathana. Ibi enim erat iniuria dei. transferre honorem dei ad diabolum. Et ideo quasi iratus et zelo percutit. dicitur. Vade retro sathanas. Sicut Petrus increpavit quando gloriam eternam impedire voluit dicens. Faciamus tria tabernacula. scilicet audiuit. Vade retro sathanas. Quoties ergo christus in persona propria quicquid inique patienter sustinuit. Quando autem honor dei minuebatur nullo modo tolleravit. Et hec proprie dicitur ira per zelum. non autem ira simpliciter. Exemplo igitur istius magistri optimi iniurias nostras patienter ferre debemus. Iniurias vero dei nequaquam sustineamus. Dupliciter autem homini iusto permittitur irasci. licet improprie tunc irasci dicatur. quia non est ira per vicium. quod nullo casu permittitur. sed per zelum. que non solum permittitur. sed etiam precipitur et multipliciter commendatur. Iustus enim contra duo debet irasci. que ipse contra deum vel proximum committit. scilicet contra vicia propria et contra vicia proximi. que in deum committuntur.

De prima ira in psalmo. Irascimini et nolite peccare. Irascimini secundum Innocentium vobismetipsos propter peccata vestra. et amplius nolite peccare. Et ita secundum Innocentium peccatum est de hac ira. Unde Henricus de Gemmaria de perfectione interioris hominis libro primo. capitulo iij. dicit. Quia in his verbis ostendit qualiter et quibus modis nobis utile sit irasci. quia contra nosmetipsos et contra passiones viciosas in nobis surgentes. nobis salubriter conceditur irasci. cum dicitur. Irascimini et nolite peccare. Invenit itaque irasci salubriter. scilicet nobismetipsos et nostris suggestionibus paratis. et iubemur non peccare. ipsas passiones resistendo et eas ad effectum notum non perducendo. Et ideo cum apostolus dicitur. Irascimini et nolite peccare. subiungit. Sol non occidat super iracundiam vestram. et nolite locum dare diabolo. Nec ille. De secunda ira scilicet qua debemus irasci contra vicia proximo. quod committunt in deum. non in nosmetipsos. quia iniurias nostras patienter tollerare debemus. Iuxta illud Matthei. v. Ego dico nolite resistere malo. Et apostolus. Non vosmetipsos defendentes fratres charissimi. Sed dices. ergo non est in ira prosequenda coram iudice. scilicet patienter tolleranda. Rursus quod christus et apostolus prohibet resistere temeraria et defensione quod fit per illos quod defendendi aut resistendi non habet preteritum. Unde simplex persona non debet propria auctoritate mouere bellum prebus suis repetendis. sed debet implorare auxilium superioris. Non ergo prohibet nobis defensio iuris quelibet. sed solum illa que fit propria temeritate. Nam licet homo incipiat ut dimittat rancorem statim quod proximum ipse quod peccat. etiam si non sit rogatus. tamen signum rancoris in exteriori querelatione si fuerit perditus. non autem ei precipitur ut cedat actioni iniuris et sua iniuria non persequatur in iudicio. quia hoc est solum peccatum. Iuxta illud. Tollentur iuramenta relinquenda est ei et pallium. Matthei. x. Sed dices quare deus voluit prohibere nobis vindictam nostram iniuriarum. cum ita malus homo iniurias nobis. peccat contra caritatem proximi. sicut iniurias deo vni peccat contra charitatem dei. cum utrobique peccat contra deum. quia proximum in deo est diligendus. Rursus quod hoc est ideo. quia nullus est bonus iudex in propria causa durare offensa iracunda. Sicut dicit Tullius. Hoc autem fit propter

Quoniam sexta post trinitatis

pediū iudiciū rōnis in hoīe qd in p̄ria in
iuria maxime turbat. Propter qd nō solū
sancti s; etiā p̄bi gentiles legunt a p̄riarū
iniuriarū vindicta abstinuisse durante ira.
Sicut legit̄ in vitis phoz de Archita tha
rentino. cur⁹ Pitagoras et Plato discipuli
fuerūt. Qui iras⁹ villico p̄pter quendā excē
sam. legit̄ dixisse. Sumere a te supplicium
nisi iratus es. Valuit etiā impunitū re
linquere seruū q̄ in ira iuste punire. Idēz
legitur de Platone cū seruū verberare vo
luisse et iratus fuisset. Interrogāti Spō
sippo amico suo qd faceret. dixit. Exigere
volo plagas ab homie. sed q̄a iracund⁹ suz
timeo excedere modū. Tu ergo Sponsip
pe exige. Idem legit̄ de Plutarcho. q̄ cum
seruū verberare iussisset et seruus sibi di
xisset. Et hoc te iam non habeo vt sapiētez
et phm. quia iratus es. Respondit. nūquid
q̄a te rapulo. irasci tibi videoz. Est ne ira
in me. quia a me debitum accipis. Non sic
aut̄ est in iniurijs dei. pro q̄to nos p̄tingit
moneri zelo amoris et diuine dilectionis.
Et dico notanter zelo dilectionis diuine.
Nam plures sunt q̄ etiā iniurias diuinas
vindicat̄ animo furibūdo et nō caritatiuo
Quales fuerūt duo apli scz Jacobz et Jo
hannes. De q̄to Lucē. it̄ dicit. Qu cū sama
ritani ep̄m nolent suscipere hospitio. ipsi
petebant ignē descendere de celo ad cōsu
mendū illos samaritanos. Qui licet dite
rūt bono zelo fm Bedam. tamē indiscrete
q̄a tanq̄ impatientes. et sicut adhuc car
nales volentes vindicari. Et ideo rephē
dunt a ep̄o de indiscretionē fm Ambrosiū
et de impatientia fm Bedam. Unde eis
dicitur. Rescitis cuius sp̄s est. quia fm
Aram. In nouo testamento quod est lex
amoris non timoris sicut vetus testamen
tū. procedendū est suauiter et benigne. fm
Aram. Unde subdit̄ ibidem. Filius ho
minis non venit homines perdere. statim
scz inferendo penā mortis sicut vultis. sed
sanare. In hoc datur exemplum prelati
vt non statim cum impetu peccata puniat
sed tempus et locum expectent. fm Liraz.
Hoc est quod dicit Bernardus ad prela
tos. Et si correptione est opus. paterna sit
non tirānica. Talis ergo ira que fit de in
iuria dei. laudabilis est. dū modo sit discre
ta et bono zelo facta. Unde in hoc casu. q̄
irasciatur tali modo scilicet ex causa iniurie

diuine non fratri irascitur sed vicio fratris
vt dicit Rabanus super Mattheū. Sine
etiā tali ira nec doctrina proficiat. nec iudi
cia stant. nec crimina cōpescunt. Itaq; quē
cū causa nō irascitur peccat. Patientia etiā
irrationabil⁹ vicia seminat. negligentia nuz
trst. et non solum malos sed etiam bonos
inuicat ad malum. Inquit Chrysostom⁹
super verbum nostri schematis. Sed certe
sunt nōnulli qui sub specie virtutis et zelū
vltionis diuine iniurie palliant peccatum
ire. In quib; ira sub triplici specie virtutis
se occultat. Primo quidem sub specie zelū
iusticie et rectitudinis. De quib; dicit Gre
gorius. xxv. Poraliū. Plerumq; mentē
sub obtentu iusticie ire immanitas vastat.
et dum scuit ex zelo rectitudinis. rabiem
explet furoris. Iusteq; se facere existimet.
quicquid ira nequiter dicit. Secundo
se occultat sub specie charitatis et vtilita
tis proximi. Quod maxime apparet in illis
qui dicunt se non irasci proximo. sed eius
vicijs. quia res gesta per eum vergit con
tra ipsius salutem. Sed in hoc plerumq;
homines decipiuntur. quia talis indigna
tio nonnūq; procedit ab eodem fonte. q̄
nō a charitate creditur emanare. Nec ini
rum scdm Henricum de Urmaria. si in
hoc homines decipiuntur. Quia sicut in
aqua turbata vera rei ymago non apparet
Sic in mente turbata vere rei iudiciū nō
apparet. Tertio occultat se sub colore mā
suetudinis et patientie. Quod maxime cō
tingit in illis qui se grauius vlciscuntur
tacendo et nichil respondendo. Quia for
te ex hoc vel intendunt animum proximi
magis irritare vel intendunt gratiam affa
bilitatis aut veritatem sibi vtilem subtra
here. vt ex hoc proximus maius possit no
cumentum incurere. Que omnia sunt vi
ciosa. Et ideo si debet esse ira per zelum
oportet q̄ fiat primo zelo iusto. vt scilicet
amore iusticie hoc faciat. vt puta quia libe
ter videret q̄ iusticia dei locum haberet.
Secundo vt sit animo recto scilicet nō in
tentōne vlciscendi se. sed vt ille corrigatur
Tertio vt sit modo discreto. ne scilicet ille
scandalizetur aut plus prouocetur. sed vt
inducatur bono modo ad sustinendū hic
pro peccato suo. ne puniatur a deo perpe
tue. Qui ergo sic irascitur multum est cō
mendabilis. Et t̄m de secundo.

Dixi tertio q̄ tertia ira est di-
uinoꝝ iudicioꝝ formidabilis et ardua . et
p̄ consequēs vitabilis ⁊ timenda . Ira autē
dei nō est aliud nisi vindicta . fm̄ Robertū
sup̄ libꝝ Sap̄ . cap̄ . xij . Et fm̄ Augustinū
de ciuitate dei . libro . xij . cap̄ . iij . Que q̄dē
merito est formidabilis ⁊ timēda propter
quatuor . Primo q̄a nō declinat viriū po-
testate . Secōdo q̄a nō debilitat tempis tar-
ditate . Tertio q̄a in plures excitatur vni-
p̄mitate . Quarto q̄a nullaten⁹ mitigatur
sine hūilitate . Prima igit̄ conditio ire dei
est q̄ nō declinat viriū potestate . Ab ira
em̄ hoīs potest se aliquis forte absconde-
re v̄l subterfugere . sed ira dei nec loco me-
titur . nec tempē finit̄ . nec virtute transcen-
ditur . Ps̄ . Quis nouit potestātē ire dei . et
p̄ timore tuo irā tuā dinumerare . Probat
Boccius de psol̄ . metro . iij . Sapiēs nō
habet timere cuiuscūq̄ tirāni irā q̄ntūcum-
q̄ seuiat cōtra eū . Nam in prāte sua est irā
eius facere inermē . q̄a sapiēs nihil timet
pdere quod tirān⁹ potuit auferre . Nec ali-
qd̄ sperat ab eo recipere qd̄ tirān⁹ potuit ei
p̄ferre . Reddit igit̄ irā eius totaliter impotē-
tē . et priuatē penit̄ armis suis . An̄ ipse
exēplificat q̄ si q̄s appetit immoderate ho-
nores ⁊ diuitias h̄ vite et timet pusillani-
miter aduersitates fortune . talis de suis
possessionib⁹ ⁊ affectionib⁹ facit magnā ca-
thenā . qua hac et illac p̄ amorē et iram alte-
ri⁹ possit trahi . Non sic autē est de deo . quia
non possum⁹ eū facere impotentē . sc̄z non
appetēdo qd̄ potest p̄ferre . aut nō primēcē-
do qd̄ potest iſerre . Nam beatitudinē quā
potest p̄ferre om̄s naturaliter appetimus .
et miserā quā potest iſerre oēs primēsci-
mus . Om̄es em̄ homines beati esse volunt
idq̄ vno ardentissimo amore appetūt . Si-
cut dicit Aug⁹ . xij . de ciuitate dei . caplo . v
Necesse est q̄ deū timere . tum p̄pter amores
boni . tum p̄pter terroꝝ mali . Secūda cō-
ditio ire dei q̄ nō debilitat t̄p̄is tarditate .
Unde Valerius . Lento q̄dem gradu ad
vindictā sui diuina p̄cedit ira . tarditatēq̄
vindictē supplicij grauitate cōpensat . Eccl̄
xvi . In gēte incredibili exardescet ira . Fer-
tur de quadā ciuitate q̄ bellis fatigata mi-
sit ad quendā principē pro succursu habē-
do . et vt eius animū citius inclinaret . ex-
posuit sibi fortitudinē . ciuitatis in muris

turbis et fossatis . quib⁹ ille remisit . Est
ne inquit ciuitas vestra superius cooper-
ta . ira q̄ ira dei super illam descendere ne-
queat . Quod si est . libet̄ veniam ⁊ dolen-
dam vos . Si autē p̄pter peccata vestra ex-
pugnāmini . contra iram dei pugnare non
audeo . In quadā etiā patria in Angliā q̄
Berchifolia dicit̄ . fertur contigisse q̄ bla-
da in estate pulcherrime creuerant . Et ecce
appropinq̄nte t̄p̄e messiū venit gen⁹ masee
in maxima multitudine quetorū illud bla-
dum pulcherrimū incantum consumpsit q̄
vix infra quinq̄s miliaria vni quararum
inueniretur . Domines vero illius patrie
quasdam de muscis illis ceperant . et dili-
genter inspicientes inueniunt eas habē-
tes litteras depictas in alis suis . In ma-
ala scribebat̄ ira . ⁊ in alia dei . vt manifestū
esset p̄pter demerita populi vindictā diu-
nā fuisse . Intra illud Hieremie . xij . Sem-
nauerūt triticum et messuerūt spinas . be-
reditatē acceperūt . et nō eis proderit . Cō-
fundamini a fructib⁹ vestris p̄pter iram fu-
roris domini . Tertia conditio ire dei est q̄
in plures cōcitatur vnius p̄mitate . p̄pter
quod p̄pter vnius p̄one maliciā deus ali-
quando flagellat totam patriā . Exēplis
Gen̄ . xi . Q̄ tota domus Abimelech ste-
rilis fuit p̄pter demeritum Abimelech . Et
totus plūs p̄pter peccatū Achor puni-
tus est . Non poteris inq̄ stare p̄tra iuniorū
cos tuos donec deleatur q̄ cōraminatur
scelere . dicit dominus ad Josue . caplo . vii
Subtraheret em̄ iste Achor p̄tra p̄bitū-
onē Josue regulam aureā . id est quod daz
ornamentū virgineū . forte crinale . Dicit̄
q̄ Josue dixit filiis isrl̄ . vt d̄ Josue . xxi .
Vos hodie reliquistis dominū . et eras in
vniuersum israhel ira eius descendet . Nonne
Achor filius Zare p̄terit mādātū dñi et
sup̄ omnē plm̄ ira ei⁹ incubuit . Deus em̄
aliqui⁹ punit hoies p̄ p̄cō alterius sp̄aliter .
s̄z nūq̄ eternaliter . q̄a pena eterna nō pu-
nitur filius p̄ p̄cō . nec ecōuerso . s̄z aiā q̄ pec-
cauerit ip̄a moriet̄ . Ezec̄ . xvij . Sed bñ
punit fil⁹ p̄ p̄cō p̄is sp̄aliter . vt in crimi-
ne lese maiestatē ⁊ in heresi . vbi bona pater-
na p̄fiscant̄ p̄ncipi ⁊ a filiis auferunt . vt d̄
de hereticis . Vergentis . et . c . Cum scōm .
libro . vi . Ratio autē quare temporaliter puni-
tur filius p̄ p̄cō p̄is in isrl̄ criminib⁹ . q̄ n̄
metur ne imitetur patrē in eodem crimine .

Inter pulcherrimam
magnum

¶ **D**ñica septima post trinitatis

Et etiam propter horrorem criminis. et etiam quia cum filius s'm corpus et scdm temporalia sit quedaz res patris. vt pater tanto feuerius puniatur. punitur in filio scdm corpus. et in temporalibus. nō autē in anima. quia animam non habet a patre sed a deo. Et ideo punitur in corpore s'm quod a patre habet per generationē. Nec eternaliter. quia ibi pena non est satisfactoria. sed perēptoria. et ideo nō puni' ibi vbi satisfacere non potest. Quarta cōditio ire dei est q' non mitigatur nisi humilitate. patet de Ninivitis. patet etiam de Ezechia. patet de David. qui ad vocem prophetarū humiliati iram dei euaserunt. Natura leonis est non irasci nisi ledatur. Unde prostratis etiam parcere dicitur. Iuxta illud. Parcere prostratis scit nobilis ira leonis. Eodem modo christus non irascitur nisi lesus. Isaie. lxiij. Ne irascaris domine satis et ne vltra memineris iniquitatis nostre. Imo qntumcūq' offenso humilitas occurrit eundem placatura. Unde. ij. Paralippo. cii. Quia humiliati sunt auersa est ira dei. Nos igitur si volumus irā dei fugere. studeamus humiliter coram eo procedere plorantes coram domino qui fecit nos. qui iram conuertet in misericordiam et propicius erit peccatis nostris. propter nomen sanctum suum. dabitq' tempus penitendi ad remittendum culpam. et satisfaciendi pro pena. et post hoc perducet nos ad gloriā. Ad quā nos perducet dominus misericordie et pietatis. qui sine fine viuit et regnat. rē.

¶ **D**ñica septima post trinitatis. II

¶ **S**ermo. XXVI

Quod uocatis iesus
duodecim discipulis ait illis. **Q**uod uocatis iesus
sercor super turbam. quia iam triduo sustinent me nec habent quod manducet. **M**arc. viij. et **M**atthei. xij. Sicut dicit Polycratus libro qnto. cap. vi. Jocu da res est cum potestas publica studet sic preesse vt in vniuersitate sua tristez aliquē non esse patiatur. **H**ec ille. **E**x quo dicto patet q' ad principem et ad quēlibet prelatum maxime pertinet compassio super defectibus subditorum. **H**inc est quod Job

de se dicit. **C**um sederem quasi rex circumstante me exercitu. eram tamen merentiu consolator. **J**ob. xxij. **U**nde et si omnibus dicitur a christo. **E**stote misericordes. **L**uce sexto. tamen specialiter conuenit principi scdm Johannem Ballensem in suo cōmuni loquio. vt clemens sit. eo q' princeps vel quicunq' prelatus. aut senior in aliqua dignitate est quasi pater. prout dicit **S**eneca. **I**bidem caplo qnto. **Q** nullum magis clementia q' regem et principes decet. **P**ropter quod antiqui reges et principes legunt fuisse multum pij et misericordes et compassiui super defectus subditorum. **N**ā de Alexandro magno narrat Valerius et Johannes Ballens in breuiloquio. caplo. xxij. **E**t Polycratus libro qnto. caplo. vij. q' tante fuit cōpassionis super miseria suorū militum q' cū quadā hyeme ducens exercitū ad ignem resideret. **V**idens milite confectum senio. et eanimatiū frigore misit eum sedere in solio suo dicens. **S**i in persis nat' esses in regia sella residere capitale esset. sed in **M**acedonia nato conceditur. **N**arrat similiter Polycratus libro qnto. caplo. viij. de **T**rayano imperatore q' tante cōpassionis fuit q' etiam milites suos egrotantes visitabat. **E**t quod mirabilis est dicit. **N**on solū super defectibus amicorū et suorū fidelitū. sed etiā inimicorū antiqui principes compatiabant. **S**icut narrat Valerius libro qnto de **M**arco marcello. qui captis siracusanis cernēs ca sum lugubrē ciuitatis inimicorū suorū a lacrimis continere nō potuit. **I**dem narrat de **P**ompeyo. qui regē armenie a se victū supplicem in conspectu suo iacere nō ē passus. **C**onsimiliter narrat de quodaz **P**aulo consule Romano qui captū a se regē uolentē procūbere ad genua dextera sua leuauit. eumq' ad mensam secū locauit. **S**i igitur sic cōpaciabantur principes terreni. qnto magis filius dei. cui ppriū est misereri. **C**ū igit' ipse fuisset rex regū et dñs domi nantū. q' venerat p viscera miscōie visita re peccōes. merito debuit esse misericors et cōpassiu' sup miseris hominū. nō solū iustorū. sed etiā peccatorū. **C**uiusmodi tunc erant turbe sequentes eū. in q' erant multi peccatores. q' ipse licz nō ipi' meritis sz suis. multa compassionis et miscōie opera exhibuit. et impendit. videlicet languores